

Downloaded via the EU tax law app / web

Laikina versija

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. spalio 27 d.(*)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Apmokestinimas – Pridėtinės vertės mokesčio (PVM) bendra sistema – Direktyva 2006/112/EB – 44 straipsnis – Apmokestinimo vieta – Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinis taršos leidimų perleidimas – Gavėjas, trauktas sukėlavimui PVM sandorių grandinėje – Apmokestinamasis asmuo, kuris žinojo ar turėjo žinoti apie šį sukėlavimą“

Byloje C-641/21

dėl *Bundesfinanzgericht* (Federalinis finansų teismas, Austrija) 2021 m. spalio 11 d. nutartimi, kuri Teisingumo Teismas gavo 2021 m. spalio 20 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Climate Corporation Emissions Trading GmbH

prieš

Finanzamt Österreich

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kuri sudaro trejosios kolegijos pirmininkė K. Jürimäe (pranešėja), einanti aštuntosios kolegijos pirmininkės pareigas, teisėjai N. Jääskinen ir M. Gavalec,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Climate Corporation Emissions Trading GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt W. Standfest*,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Armenia ir B.-R. Killmann,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006, p. 1), iš dalies pakeistos 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/8/EB (OL L 44, 2008, p. 11, toliau – PVM direktyva), nuostatų išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Climate Corporation Emissions Trading GmbH* (toliau – *Climate Corporation*) ir *Finanzamt Österreich* (mokesčių administratorius, Austrija) ginčą dėl sandorių, kuriuos sudaro šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų perleidimas, apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu (PVM).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 PVM direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„PVM objektas yra šie sandoriai:

<...>

b) prekės sigijimas už atlygą Bendrijos viduje, kai jas valstybės narės teritorijoje sigyja:

<...>

c) paslaugų teikimas už atlygą valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;

<...>“

4 Direktyvos 2006/112 V antraštinės dalies „Apmokestinamųjų sandorių vieta“ 3 skyrius „Paslaugų teikimo vieta“ apima 44 straipsnį, jame nustatyta:

„Paslaugų teikimo apmokestinamajam asmeniui, veikiančiam kaip toks, vieta yra ten, kur tas asmuo yra steigėjas savo verslo. Tačiau, jei tos paslaugos yra teikiamos apmokestinamojo asmens nuolatiniam padaliniiui, esančiam kitoje vietoje nei ta, kur jis yra steigėjas savo verslo, ši paslaugų teikimo vieta yra ten, kur yra tas nuolatinis padalinys. Nesant tokios verslo ar nuolatinio padalinio vietos, paslaugų teikimo vieta yra ten, kur apmokestinamasis asmuo, kuris gauna tas paslaugas, turi nuolatinį gyvenamąjį vietą arba kur paprastai gyvena.“

5 Šis 44 straipsnis buvo tvirtintas Direktyvoje 2008/8, kuria iš dalies pakeista Direktyva 2006/112, kiek tai susiję su paslaugų teikimo vieta. Direktyvos 2008/8 3 ir 4 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) Visais paslaugų teikimo atvejais apmokestinimo vieta iš esmės turėtų būti ta vieta, kur paslaugomis faktiškai naudojama. Jei bendra paslaugų teikimo vietos taisyklė būtų tokiu būdu pakeista, dėl administracinių ir politinių priežasčių vis dėlto reiktų tam tikrą šios bendros taisyklės išimčių.“

(4) Paslaugų teikimo apmokestinamiesiems asmenims atveju bendra paslaugų teikimo vietos taisyklė turėtų būti nustatoma pagal vietą, kur steigėjas paslaugos gavėjas, o ne pagal vietą, kur steigėjas paslaugos teikėjas. <...>“

6 PVM direktyvos IX antraštinės dalies „Neapmokestinimas PVM“ 1 skyriuje „Bendrosios nuostatos“ yra 131 straipsnis, jame nustatyta:

„2–9 skyriuose numatytais atvejais neapmokestinimas PVM taikomas nepažeidžiant kitų Bendrijos nuostatų ir tokiomis sąlygomis, kurias valstybės narės nustato siekdamos užtikrinti tinkamą ir sąžiningą neapmokestinimo atvejus reglamentuojančių nuostatų taikymą bei užkirsti kelią galimiems mokesčių vengimo, išsisukinėjimo ar piktnaudžiavimo atvejams.“

7 Šioje IX antraštinėje dalyje taip pat yra 4 skyrius „Sandorių Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM“. PVM direktyvos 4 skyriaus 138 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės neapmokestina prekės tiekimo, kai tas prekes pardavėjas ar prekes sigyjantis asmuo išsiunčia ar išgabena į paskirties vietą, esančią [Europos] Bendrijoje, bet ne jos atitinkamoje teritorijoje, kitam apmokestinamajam asmeniui ar neapmokestinamajam juridiniam asmeniui, veikiančiam kaip toks, ir kitą valstybės narį nei ta, kurioje pradėtas prekės siuntimas ar gabenimas, arba kai tai atliekama pardavėjo ar prekes sigyjančio asmens vardu.“

8 Šios direktyvos 196 straipsnyje nustatyta:

„PVM moka bet kuris apmokestinamasis asmuo arba neapmokestinamasis juridinis asmuo, registruotas PVM mokėtoju, kuriam teikiamos 44 straipsnyje nurodytos paslaugos, jei jas teikia apmokestinamasis asmuo, kuris nėra sąsisteigės valstybės narės teritorijoje.“

9 Minėtose direktyvos 273 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta:

„Valstybės narės gali nustatyti kitas prievoles, kurias jos laiko būtomis siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai renkamas PVM ir užkertamas kelias sukčiavimui, atsižvelgdamos į reikalavimų vienodai traktuoti apmokestinamąjį asmenį vykdomus nacionalinius sandorius ir sandorius tarp valstybių narių, tačiau daugiau šių prievolių prekyboje tarp valstybių narių neturi atsirasti su sienų kirtimu susijusių formalumų.“

Austrijos teisė

10 Pagrindinės bylos aplinkyboms taikomos redakcijos (BGBl. I 52/2009) 1994 m. rugpjūčio 23 d. *Umsatzsteuergesetz* (Apyvartos mokesčio įstatymas (BGBl. 663/1994) 3A straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„Jeigu 8–16 dalyse ir 3a straipsnyje nenumatyta kitaip, kitos paslaugos verslininkui, kaip tai suprantama pagal 5 dalies 1 ir 2 punktus, laikomos suteiktomis toje vietoje, kur paslaugas sigyjantis asmuo vykdo savo veiklą. Jeigu kita paslauga suteikiama verslininko nuolatinio padalinio vietoje, lemiamą reikšmę turi šio nuolatinio padalinio vieta.“

11 Šiuo klausimu iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šioje nuostatoje vartojamos sąvokos „verslininkas“ ir „kitos paslaugos“ atitinka Sąjungos teisėje atitinkamai vartojamas sąvokas „apmokestinamasis asmuo“ ir „paslaugų teikimas“.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

12 Nuo 2010 m. balandžio 1 d. iki 20 d. *Climate Corporation*, kurios registruota buveinė yra Badene (Austrija), už atlygą perleido šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinius taršos leidimus *Bauduin Handelsgesellschaft mbH* (toliau – *Bauduin*), kurios registruota buveinė yra Hamburge (Vokietija).

13 2012 m. sausio 27 d. priimtame sprendime dėl 2010 m. apyvartos mokesčio *Finanzamt Baden Mödling* (Badeno Moldingo mokesčių administratorius, Austrija) šiuos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų perleidimus kvalifikavo kaip apmokestinamus „prekių tiekimus“, kuriems netaikomas tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinimas PVM. Šio administratoriaus teigimu, *Bauduin*, kaip *missing trader*, dalyvavo karuseliniame sukčiavime PVM, o *Climate Corporation* žinojo arba turėjo žinoti, kad šie apyvartiniai leidimai bus panaudoti PVM vengimo tikslais.

14 2012 m. vasario 27 d. *Climate Corporation* apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Bundesfinanzgericht* (Federalinis finansų teismas, Austrija).

15 Tas teismas konstatavo, kad šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinis taršos leidimas perleidimas turi būti laikomas „paslaugų teikimu“, o ne „prekių tiekimu“, kaip matyti iš 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *A ir B* (C-453/15, EU:C:2016:933).

16 Minutas teismas patikslino, kad šiomis aplinkybomis pagal PVM direktyvos 44 straipsnį, Apyvartos mokesčio įstatymo 3a straipsnio 6 dalį ir Vokietijos teisė *Climate Corporation* suteiktą paslaugą *Bauduin* vieta yra Vokietijoje. Todėl šios paslaugos apmokestinamos ne Austrijoje, o Vokietijoje, ir šioje valstybėje narėje prievolę sumokėti PVM turi *Bauduin*.

17 Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo išvadamis, *Climate Corporation* turėjo žinoti, kad *Bauduin* parduoti apyvartiniai leidimai buvo naudojami sukiaujant PVM vengimo tikslais.

18 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad dėl sandorių, kuriuos sudaro tiekimai Bendrijos viduje, Teisingumo Teismas 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendime *Schoenimport „Italmoda“ Mariano Previti ir kt.* (C-131/13, C-163/13 ir C-164/13, EU:C:2014:2455) nusprendė, kad apmokestinamajam asmeniui, kuris žinojo ar turėjo žinoti, kad sudarydamas sandorį, kuriuo jis grindė savo teises, dalyvavo sukiauvime PVM tiekimo grandinėje, nereikia suteikti teisės tokio tiekimo neapmokestinimui PVM, teisės perkimo PVM atskaitai ir teisės PVM grąžinimui.

19 Jam kyla klausimas, ar ši jurisprudencija pagal analogiją taikytina tarpvalstybiniam paslaugų teikimui. Toks taikymas reikštų, kad tokiu atveju, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, paslaugų teikimo vieta turėtų būti laikoma Austrijoje, o ne Vokietijoje, nepaisant priešingų PVM direktyvos 44 straipsnio ir atitinkamų nacionalinių teisės nuostatų formuluočių.

20 Atsakymas į šį klausimą nėra akivaizdus, nes tarp prekių tiekimo Bendrijos viduje ir tarp tarpvalstybinio paslaugų teikimo Sąjungoje yra ir panašumų, ir skirtumų.

21 Tokiomis aplinkybomis *Bundesfinanzhof* (Federalinis finansų teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį klausimą:

„Ar [PVM direktyva] turi būti aiškinama taip, kad nacionalinės valdžios institucijos ir teismai paslaugų teikimo vietas, kuri formaliai pagal rašytinį teisę yra kitoje valstybėje narėje, kurioje yra paslaugų gavėjo registruota buveinė, privalo laikyti esančią šalies teritorijoje, kai paslaugas teikiantis nacionalinis apmokestinamasis asmuo turėjo žinoti, kad teikdamas paslaugas dalyvauja sukiauvime PVM, kuris vykdomas sandorių grandinėje?“

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

22 *Climate Corporation* ginėja prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą. Viena vertus, prejudicinis klausimas yra hipotetinis. Kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjamas sandoris yra apmokestinamas ne Austrijoje, o Vokietijoje, Austrijos teismas neturi kreiptis į Teisingumo Teismą, kad išsiaiškintų hipotetinės mokesčių mokėtojo mokesčines prievoles kitoje valstybėje narėje. Kita vertus, šis klausimas pagal analogiją kyla iš 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Schoenimport „Italmoda“ Mariano Previti ir kt.* (C-131/13, C-163/13 ir C-164/13, EU:C:2014:2455) motyvų, kuriais negalima vadovautis atsižvelgiant į pagrindinės bylos ir bylos, kurioje priimtas tas sprendimas, faktinių aplinkybių skirtumus.

23 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytą teisinį pagrindą ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prašymo Teisingumo Teismas gali tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Sąjungos teisę yra visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi faktinės ar teisinės informacijos, reikalingos naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Schoenimport „Italmod“ Mariano Previti ir kt.*, C-131/13, C-163/13 ir C-164/13, EU:C:2014:2455, 31 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2018 m. vasario 21 d. Sprendimo *Kreuzmayr*, C-628/16, EU:C:2018:84, 23 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

24 Nagrinėjamu atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą aiškiai matyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nesiekia išsiaiškinti, kokias pareigas turi apmokestinamasis asmuo kitoje valstybėje narėje nei ta, kuriai jis priklauso. Priešingai, jis iš esmės siekia nustatyti, ar pagal Sąjungos teisę jo valstybės narės mokesčių institucijos gali apmokestinti PVM sandorius, kurie yra ginčo pagrindinėje byloje dalykas, net jeigu, jo nuomone, ši sandorių vieta yra kitoje valstybėje narėje. Darytina išvada, kad šis prašymas nėra hipotetinis.

25 Be to, kadangi *Climate Corporation* suabejojo galimybe taikyti 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Schoenimport „Italmoda“ Mariano Previti ir kt.* (C-131/13, C-163/13 ir C-164/13, EU:C:2014:2455) motyvus tokiu atveju, kaip pagrindinėje byloje, pakanka konstatuoti, kad iš esmės šie argumentai atitinka atsakymų į prejudicinį klausimą.

26 Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl prejudicinio klausimo

27 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar PVM direktyvos nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama, kiek tai susiję su vienoje valstybėje narėje įsisteigusio apmokestinamojo asmens vykdomu paslaugų teikimu kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui, pirmosios valstybės narės valdžios institucijoms manyti, kad ši paslaugų teikimo vieta, pagal šios direktyvos 44 straipsnį esanti toje kitoje valstybėje narėje, vis dėlto yra pirmojoje valstybėje narėje, jei atitinkamas paslaugų teikėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad vykdydamas paslaugų teikimą dalyvavo sukčiavime PVM, kurį sandorių grandinėje vykdytos paslaugos gavėjas.

28 Pirmiausia pažymėtina, kad, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, sandoriai, kuriuos sudaro šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų perleidimas už atlygą, turi būti laikomi paslaugų teikimu, kaip tai suprantama pagal PVM direktyvą (šiuo klausimu žr. 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *A ir B*, C-453/15, EU:C:2016:933, 30 punktą).

29 Paslaugų teikimo vieta turi būti nustatyta pagal PVM direktyvos V antraštinės dalies 3 skyriaus nuostatas. Šiuo klausimu šio skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nustatytos atitinkamai bendrosios paslaugų teikimo apmokestinimo vietos nustatymo taisyklės ir specialiosios nuostatos, susijusios su specifiniu paslaugų teikimu (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Welmory*, C-605/12, EU:C:2014:2298, 37 punktą).

30 Šiomis nuostatomis, kuriose nustatoma paslaugų teikimo apmokestinimo vieta, siekiama išvengti, viena vertus, jurisdikcijos kolizijos, galinčios lemti dvigubą apmokestinimą, ir, kita vertus, pajamų neapmokestinimo (2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Welmory*, C-605/12, EU:C:2014:2298, 42 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Dong Yang Electronics*

, C?547/18, EU:C:2020:350, 25 punktas).

31 Taigi, vienodai nustatant paslaug? teikimo apmokestinimo viet? šios nuostatos atskiria valstybi? nari? kompetencij? ir racionaliai riboja atitinkam? nacionalin?s teis?s nuostat? PVM srityje taikymo sritis (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Welmory*, C?605/12, EU:C:2014:2298, 50 ir 51 punktus).

32 Šiomis aplinkyb?mis PVM direktyvos 44 straipsnyje ?tvirtinta bendra paslaug? teikimo vietos nustatymo taisykl?.

33 Pagal ši? bendr? taisykl? paslaug? teikimo apmokestinamajam asmeniui, veikian?iam kaip toks, vieta yra ten, kur tas asmuo yra ?steig?s savo versl?. Ta?iau, jei tos paslaugos teikiamos apmokestinamojo asmens nuolatiniam padaliniiui, esan?iam kitoje vietoje nei ta, kur jis ?steig?s savo versl?, ši? paslaug? teikimo vieta yra ten, kur yra tas nuolatinis padalinys. Nesant tokios verslo ar nuolatinio padalinio vietos, paslaug? teikimo vieta yra ten, kur apmokestinamasis asmuo, kuris gauna tas paslaugas, turi nuolatin? gyvenam?j? viet? arba kur paprastai gyvena.

34 Atsižvelgiant ? PVM direktyvos 44 straipsnio strukt?r? verslo vieta yra prioritetin? referencin? vieta, siekiant nustatyti paslaug? teikimo viet?, o kitos dvi šiame straipsnyje nustatytos vietos yra šalutin?s ir papildomos (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Welmory*, C?605/12, EU:C:2014:2298, 53–56 punktus).

35 Be to, jokiaje šios direktyvos nuostatoje nenumatyta specialios taisykl?s, skirta sandorio, kur? sudaro šiltnamio efekt? sukelian?i? duj? apyvartini? taršos leidim? perleidimas už atlyg?, apmokestinimo vietai nustatyti.

36 Darytina išvada, kad pagal PVM direktyvos 44 straipsn? sandorio, kur? sudaro vienoje valstyb?je nar?je ?sisteigusio apmokestinamojo asmens atliekamas šiltnamio efekt? sukelian?i? duj? apyvartini? taršos leidim? perleidimas už atlyg? kitam apmokestinamajam asmeniui, ?sisteigusiam kitoje valstyb?je nar?je, vieta yra šioje antroje valstyb?je nar?je.

37 Nagrin?jamu atveju iš prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo paaiškinim? matyti, kad pagal PVM direktyvos 44 straipsn? ir atitinkamas aptariamoms nacionalin?s teis?s nuostatas pagrindin?je byloje nagrin?jam? sandori? vieta yra teikiam? paslaug? gav?jo valstyb?je nar?je, t. y. Vokietijoje, ir kad pagal šios direktyvos 196 straipsn? ir atitinkamas šios nacionalin?s teis?s nuostatas b?tent šis gav?jas turi prievol? sumok?ti PVM ? valstyb?s biudžet?. Vis d?lto šis gav?jas ?vykd? suk?iavim? PVM, o atitinkamas paslaug? teik?jas tur?jo apie tai žinoti.

38 B?tent atsižvelgiant ? šiuos primintus pirminius aspektus reikia nustatyti, ar, nepaisant aiškaus PVM direktyvos 44 straipsnio teksto, sandorio, kur? sudaro vienoje valstyb?je nar?je ?sisteigusio apmokestinamojo asmens atliekamas šiltnamio efekt? sukelian?i? duj? apyvartini? taršos leidim? perleidimas už atlyg? kitam apmokestinamajam asmeniui, ?sisteigusiam kitoje valstyb?je nar?je, vieta gali b?ti laikoma esan?ia paslaug? teik?jo valstyb?je nar?je, kai šis sandoris susij?s su suk?iavimu PVM.

39 Šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos matyti, kad bylos šalys negali suk?iaudamos ar piktnaudžiaudamos remtis S?jungos teis?s normomis (2006 m. liepos 6 d. Sprendimo *Kittel ir Recolta Recycling*, C?439/04 ir C?440/04, EU:C:2006:446, 54 punktas; 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Schoenimport „Italmoda“ Mariano Previti ir kt.*, C?131/13, C?163/13 ir C?164/13, EU:C:2014:2455, 43 punktas ir 2022 m. rugs?jo 15 d. Sprendimo *HA.EN.*, C?227/21, EU:C:2022:687, 27 punktas).

40 Taigi Teisingumo Teismas nusprend?, kad nacionalin?s valdžios institucijos ir teismai iš

esm?s gali ar net privalo atsisakyti suteikti PVM direktyvoje numatytas teises, kuriomis naudojamosi suk?iaujant ar piktnaudžiaujant, kaip antai teis? ? tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinim? PVM. Taip yra ne tik kai mokes?i? suk?iavim? ?vykdo pats apmokestinamasis asmuo, bet ir kai apmokestinamasis asmuo žinojo ar tur?jo žinoti, kad sudarydamas atitinkam? sandor? jis dalyvauja tiek?jo ar kito ?kio subjekto, dalyvaujan?io perkant ar parduodant sudarom? sandori? grandin?je, ?vykdytame suk?iavime PVM (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *R.*, C?285/09, EU:C:2010:742, 51 ir 52 punktus; 2012 m. rugs?jo 6 d. Sprendimo *Mecsek-Gabon*, C?273/11, EU:C:2012:547, 54 punkt?; 2014 m. spalio 9 d. Sprendimo *Traum*, C?492/13, EU:C:2014:2267, 42 punkt? ir 2014 m. gruodžio 18 d. Sprendimo *Schoenimpor „Italmoda“ Mariano Previti ir kt.*, C?131/13, C?163/13 ir C?164/13, EU:C:2014:2455, 49 ir 50 punktus).

41 Vis d?lto, pirma, skirtingai nei bylos, kuriose buvo suformuota ankstesniame punkte nurodyta jurisprudencija, ši byla susijusi ne su naudojimu teise, kaip antai teise ? tiekimo Bendrijos viduje neapmokestinim? PVM, o su apmokestinamojo sandorio vietos nustatymu.

42 Aiškinimas, kad suk?iavimo PVM atveju gali b?ti laikoma, kad paslaug? teikimo vieta yra kitoje valstyb?je nar?je nei ta, kuri numatyta pagal PVM direktyvos nuostatas, susijusias su paslaug? teikimo vietos nustatymu, prieštaraut? ši? nuostat? tikslams ir bendrajai strukt?rai, kaip nurodyta šio sprendimo 30 ir 31 punktuose.

43 Iš ties? toks aiškinimas reikšt? kompetencijos mokes?i? srityje, kaip numatyta šiose nuostatose, persiskirstym? tarp valstybi? nari?. Tokiu atveju, kaip nagrin?jamas šioje byloje, jis konkre?iai lemt? valstyb?s nar?s, kurioje ?sisteig?s atitinkamos paslaugos gav?jas, kompetencijos mokes?i? srityje perdavim? valstybei narei, kurioje ?sisteig?s šios paslaugos teik?jas, nesant jokio teisinio pagrindo.

44 Be to, svarbu priminti, kad logika, kuria grindžiamos nuostatos, susijusios su paslaug? teikimo vietos nustatymu, kuri taip pat atspind?ta Direktyvos 2008/8 3 ir 4 konstatuojamosiose dalyse ir PVM direktyvos 44 straipsnyje, yra ta, kad apmokestinama b?t? kiek ?manoma toje vietoje, kur prek?s ir paslaugos yra naudojamos (pagal analogij? žr. 2016 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *A ir B*, C?453/15, EU:C:2016:933, 25 punkt? ir jame nurodyt? jurisprudencij?). Vis d?lto toks aiškinimas, koks pateiktas šio sprendimo 42 punkte, galiausiai reikšt? mokestini? pajam? perk?lim? ? kit? valstyb? nar? nei ta, kurioje galutinai pasinaudojama šiomis paslaugomis.

45 Antra, tiesa, kad atsižvelgiant ? faktines aplinkybes vienoje valstyb?je nar?je ?sisteigusio apmokestinamojo asmens paslaug? teikimas kitoje valstyb?je nar?je ?sisteigusiam apmokestinamajam asmeniui yra panašus ? tiekim? Bendrijos viduje, nes jie abu susij? su dviejose valstyb?se nar?se ?sisteigusiais asmenimis. Vis d?lto pagal galiojan?i? S?jungos teis? preki? tiekimo Bendrijos viduje ir tarpvalstybini? paslaug? teikimo S?jungoje teisin? tvarka skiriasi.

46 Iš ties?, kalbant apie pirmojo tvark?, pažym?tina, kad bet koks preki? tiekimas Bendrijos viduje, kaip jis suprantamas pagal PVM direktyvos 138 straipsn?, susij?s su ?sigijimu Bendrijos viduje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies b punkt?. Tiekimas Bendrijos viduje ir ?sigijimas Bendrijos viduje, kuris yra antras apmokestinimo momentas, yra vienas ir tas pats ekonominis sandoris, kurio atžvilgiu kompetencija mokes?i? srityje dalijasi valstyb? nar?, iš kurios prek?s išsiun?iamos, ir valstyb? nar?, ? kuri? prek?s pristatomos, – abi yra atitinkamai atsakingos už joms suteikt? ?galiojim? ?gyvendinim? (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugs?jo 27 d. Sprendimo *Teleos ir kt.*, C?409/04, EU:C:2007:548, 22–24 punktus).

47 Taigi, preki? tiekimas Bendrijos viduje neapmokestinamas PVM valstyb?je nar?je, iš kurios prek?s išsiun?iamos, nedarant ?takos teisei ? šioje valstyb?je nar?je sumok?to PVM atskait? ar gr?žinim?, o ?sigijimas Bendrijos viduje apmokestinamas PVM valstyb?je nar?je, ? kuri? prek?s

pristatomos (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *R.*, C-285/09, EU:C:2010:742, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

48 Valstybės narė, iš kurios prekės išsiunčiamos, prireikus gali atsisakyti taikyti neapmokestinimą PVM, remdamasi jai pagal PVM direktyvos 131 straipsnį suteikta kompetencija ir siekdama tikslo užtikrinti teisingą ir paprastą neapmokestinimo taikymą, taip pat užkirsti kelią galimam mokesčių sukčiavimui, vengimui ar piktnaudžiavimui (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *R.*, C-285/09, EU:C:2010:742, 51 punktą).

49 Vis dėlto ši sandorė Bendrijos viduje tvarka netaikoma tarpvalstybiniam paslaugų teikimui Sąjungoje, kai tik viena valstybės narė, nustatyta pagal PVM direktyvos nuostatas, turi kompetenciją mokesčių srityje.

50 Taigi, priešingai nei valstybės narės, iš kurios išsiunčiamos prekės, kurios yra tiekimo Bendrijos viduje objektas, kaip nurodyta šio sprendimo 46–48 punktuose, kompetencijos atveju, valstybės narė, kurioje sistėigų paslaugų teikėjas, teikiantis paslaugas kitoje valstybėje narėje sistėigui apmokestinamajam asmeniui, kai šio paslaugų teikimo vieta pagal PVM direktyvos 44 straipsnį yra šioje antroje valstybėje narėje, neturi jokios pagal šią direktyvą suteiktos kompetencijos šio paslaugų teikimo apmokestinti PVM.

51 Tad šio sprendimo 40 punkte nurodyta jurisprudencija negali būti pagal analogiją taikoma paslaugų teikimo vietos nustatymui.

52 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad paslaugų teikimo vieta negali būti pakeista pažeidžiant aiškią PVM direktyvos 44 straipsnio formuluotą dėl to, kad nagrinjamas sandoris susijęs su sukčiavimu PVM.

53 Pagal PVM direktyvos 273 straipsnį valstybės narės gali imtis priemonių, siekdamos užtikrinti teisingą mokesčių surinkimą ir užkirsti kelią sukčiavimui. Vis dėlto tokios priemonės neturi viršyti to, kas būtina šiems tikslams pasiekti. Mokesčių institucijos iš esmės turi atlikti reikalingus apmokestinamųjų asmenų patikrinimus, siekdamos nustatyti pažeidimus ir sukčiavimų PVM srityje, ir taikyti sankcijas apmokestinamajam asmeniui, padariusiam šiuos pažeidimus ar sukčiavusiam (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Collée*, C-146/05, EU:C:2007:549, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2012 m. birželio 21 d. Sprendimo *Mahagében ir Dávid*, C-80/11 ir C-142/11, EU:C:2012:373, 57 ir 62 punktus ir 2021 m. liepos 1 d. Sprendimo *Tribunal Económico Administrativo Regional de Galicia*, C-521/19, EU:C:2021:527, 38 punktą).

54 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, pateiktą klausimą reikia atsakyti: PVM direktyvos nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama, kiek tai susiję su vienoje valstybėje narėje sistėigusio apmokestinamojo asmens vykdomu paslaugų teikimu kitoje valstybėje narėje sistėigui apmokestinamajam asmeniui, pirmosios valstybės narės valdžios institucijoms manyti, kad ši paslaugų teikimo vieta, kuri pagal šios direktyvos 44 straipsnį yra toje kitoje valstybėje narėje, vis dėlto yra pirmojoje valstybėje narėje, jei paslaugų teikėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad vykdydamas paslaugų teikimo dalyvavo sukčiavime PVM, kurį sandorė grandinėje vykdo tos paslaugos gavėjas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos, iš dalies pakeistos 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/8/EB, nuostatos

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas draudžiama, kiek tai susiję su vienoje valstybėje narėje įsisteigusio apmokestinamojo asmens vykdomu paslaugų teikimu kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam apmokestinamajam asmeniui, pirmosios valstybės narės valdžios institucijoms manyti, kad ši paslaugų teikimo vieta, kuri pagal Direktyvos 2006/112, iš dalies pakeistos Direktyva 2008/8, 44 straipsnį yra toje kitoje valstybėje narėje, vis dėlto yra pirmojoje valstybėje narėje, jei paslaugų teikėjas žinojo ar turėjo žinoti, kad vykdydamas paslaugų teikimą dalyvavo sukėlavime pridėtinės vertės mokesčiu, kurį sandorių grandinėje vykdyto paslaugos gavėjas.

Parašai.

* Proceso kalba: vokiečių.